

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrația și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Guvernul mult dorit

Scumpa noastră Românie și-a primit, în sfârșit, guvernul pe care l-a dorit

Țara noastră are guvern nou. Din ziua de Vineri, 9 Noemvrie, puterea de-a cârmui această țară o are d. Iuliu Maniu, vechiul și mult încercatul luptător al neamului nostru. Inalta Regență a plecat urechea Sa la doririle poporului și a ridicat în scaunul de prim-ministru pe acela, care întreagă viața sa și-a închinat-o binelui de obște.

Ridicarea d-lui Maniu în fruntea cârmuirii a stârnit în toată țara cea mai inflăcărată și mai deplină bucurie. Incepând din București și până în celea mai depărtate sătulețe, numirea d-lui Maniu a fost primită cu urale nesfârșite, cu strigăte de „trăiască“ și cu steaguri treicolore. Bucureștenii l-au purtat pe brațe pe d. Maniu, ca pe un erou, iar la Cluj, miile și zecile de mii de țărani cari așteptau hotărîrea Inaltei Regențe, au rostit rugăciuni de mulțămintă lui Dumnezeu, că s'a milostivit să le trimită pe izbăvitorul, care mai mult decât oricine le cunoaște păsurile și durerile pământești. Iar prin sate, în tot largul Ardealului și al tuturor celorlalte ținuturi ale țării, din anul 1918, de când s'a făcut România mare, nu s'a mai văzut atâta elan și însuflețire. Pretutindeni veselie, chiot și lacrimi de fericire.

Plecarea guvernului liberal a fost ca scăparea de-o mare povară, de-o mare greutate. Prea se îngămădi-se multă amarăciune, multă nedreptate, căci cârmuirile de până acuma par'că n'au avut altceva de făcut decât doar să întindă sfoara răbdării celor mulți și obijduiți. Legea nu era lege, decât pentru cei puternici și bine nu le mergea decât celor ce se pricepeau la lins de tâlpi și la ingenunchieri în fața marilor poruncitori ai fraților Ionel și Vintilă, ori a năimiților lor.

În deosebi au fost mari suferințele Ardealului, care a fost deatâtea ori acuipt în față de către slugulițele fără suflet și fără inimă a celorce nu cunoșteau altă lege decât partidul și nu știau altă omenie decât lăcomia și pofta neabăută de căpătuire.

S'a întâmplat de pildă chiar și aici la Blaj, în acest vechiu cuib de învățatură și de inalte porniri naționale româ-

nești, ca mărunți slujbași ai puterii, să-și bată de atâtea ori joc, nu numai de oameni cu lung trecut de lupte și de binefaceri pentru neam și pentru nație, ci și de vestitele noastre școli și de biserică. Ajunsesse Blajul bătrân, ca să fie administrat de consilieri străini, cari pe vremuri purtasera penele de cortesi ai lui Tisza ori Apponyi. Și netrebnicia și nerușinarea lunecase uneori atât de adânc, încât unii slugoiaii partidelor strigau vorbe de hulă și de josnică ocară chiar și spre pacinicul Castel arhipăstoresc. Nimic nu mai era sfânt, nimic nu mai era neatins, de cei ce se făcuseră mari și tari peste noapte, ca liliicii.

Și așa era și pe aiurea, și prin sate și prin orașe. Noroi, ocări și hule, față de ceice îndrăzneau să aibă alte păreri și alte doriri decât ale puternicilor zilei. Fără să mai pomenim de greutatea de tot felul, de sărăcirea și ingenunchierea, în cari fusese împinsă întreagă țara, de lăcomia fără pereche a celor ce gâciseră bacșișurile și „unsorile“ făcătoare de minuni.

Prin venirea la putere a dlui Iuliu Maniu și a tovarășilor săi, credem că s'au zăgăzuit toate umilințele și nerușinările din trecut. Credem că a sosit vremea săpoată răsufli ușurați toți locuitorii acestei țări și, în deosebi, fiii acestei nații, cari cu sângele și cu suferințele lor au făcut țara și o țin neștirbită. De noua cârmuire se leagă celea mai frumoase nădejdi, că va putea să ducă țara în fagașul spre mai bine, spre mulțumire. Ozeșăie este cinstea fără prihană, a celui ce zece ani de zile a înfruntat toate ispitele spre căpătuire și ingenunchiere, stând neclintit alături de cei mulți și îndurerați.

Intemeiați pe aceste nădejdi, să începem cu toții o viață nouă, dând mână de ajutor celor ce au jurat că vor vindeca toate rănile și durerile trecutului. Bucuria care a izbucnit la numirea noului guvern, să o preschimbăm, nu în cereri și lăcomii, ca cei ce s'au deochiat, ci în iubire față de țară și în muncă deobște, spre binele ei, care este și binele nostru, al tuturor.

Lista miniștrilor

D. Iuliu Maniu a alcătuit noul guvern în felul următor:

- Iuliu Maniu**, ministru președinte.
- Dr. Alex. Vaida-Voevod**, ministru de interne.
- Ion Mihalache**, ministru al agriculturii și domeniilor.
- Mihai Popovici**, ministru de finanțe.
- Virgil Madgearu**, ministru al industriei și comerțului.
- General Aleva**, ministru comunicațiilor.
- Grigore Iunian**, ministru al justiției.
- G. Mironescu**, ministru de externe.
- Ion Răducanu**, ministru al muncii.
- N. Costăchescu**, ministru al instrucției publice.
- Dr. Aurel Vlad**, ministru al cultelor și artelor.
- General Cihoschi**, ministru de războiu.
- Sever Dan**, ministru al sănătății și ocrotirilor sociale.
- Pan Halippa**, ministru al Basarabiei și, deocamdată, ministru al lucrărilor publice.
- Voicu Nițescu**, ministru al Ardealului.
- Sever Bocu**, ministru al Banatului.
- Sancius Săveanu**, ministru al Bucovinei.

Subsecretari de stat:

- Ion Lugoianu**, subsecretar la președinție.
 - R. Ioanițescu și Ed. Mirto**, subsecretari la interne.
 - Dr. Aurel Dobrescu**, subsecretar la domenii.
 - Virgil Potârnică**, al doilea subsecretar la agricultură și domenii.
- Noii miniștrii au și depus jurământul în ziua de Sâmbătă, 10 Noemvrie, în fața Inaltei Regențe, iar subsecretarii de stat în față ministrului președinte, preluând conducerea ministerelor.

Cine este prefect în județul nostru (Târnava mică)

Noul guvern a ținut să numească în toată țara prefecti pe acei conducători ai județelor, cari nu numai că s'au dovedit a fi potriviți și pricepuți pentru o atât de însemnată slujbă, ci sunt și doriți de popor. Așa s'a întâmplat și în județul Târnava mică. Aici, într'o consfătuire care s'a ținut la Blaj cu delegați din toate părțile județului, s'a cerut dela guvern numirea d-lui Dr. Zaharie Boilă, avocat în Blaj, care este cunoscut ca om de ispravă și organizator foarte priceput.

Cererea cetățenilor a fost împlinită și dl. *Dr. Zaharie Boildă* noul prefect al județului Târnava mică a și făcut jurământul în fața d-lui ministru de interne *Dr. Alexandru Vaida-Voevod*. Noul prefect își va ocupa scaunul, în chip sărbătoresc, în ziua de Luni 19 Noemvrie. Ii dorim și din partea noastră muncă spornică pentru binele țării și al județului!

Producțiunea tinerilor meseriași din Blaj

Producțiunea teatrală a tinerilor meseriași și comercianți români din Blaj, aranjată Sâmbătă în 10 Noemvrie a. c. în sala de gimnastică a liceului, ne-a prilejit o seară foarte plăcută și îmbucurătoare. Publicul, destul de numeros, a răs cu poftă de minunățiile „Doctorului fără voie” și de pășania „Sobolului”, care a fost dat afară din casă de „Ariciu” pentru că s-a purtat obraznic.

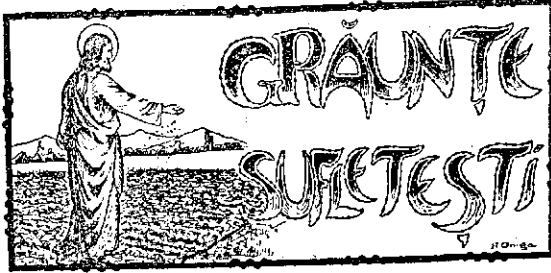
Ne-a îmbucurat cu deosebire progresul frumos ce l-au făcut tinerii noștri meseriași și comercianți în reprezentarea pe scenă a acestor 2 piese teatrale destul de grele de jucat. Toți și-au jucat rolul cât se poate de natural, având o pășire curajoasă pe scenă și exprimând frumos și respicat, încât sunt vrednici de multă laudă.

Am însemnat dintre cei cari au jucat mai bine pe dnii *Ilie Ganea*, *Gh. Mărginean*, dsoarele *Lucia Neguș*, *Aritina Pușcașiu*, cari promit să divină cu timpul cei mai îndemânatici.

Dorim să vedem cât mai des astfel de manifestații culturale bine reușite din partea tinerilor noștri, cari prin aceasta vor aduce nu numai folos material „Societății” lor, ci își vor îmbogăți cunoștințele și li-se va desvolta gustul pentru arta frumoasă.

Correspondent

Darul M. Sale Regelui pentru copiii săraci. Deodată cu împlinirea alor 7 ani de viață ai Maiestății Sale Regelui, guvernul a predat Alteței Sale Regale, Principesei Mame Elena, suma de 500 mii lei, spre a fi împărțită de Regele Mihai copiilor silitori și săraci. Impărțirea acestor bani se va face încă în luna aceasta, cu mare ceremonie.

Evangelia sărbătorii*

6 Dec. Amintirea celui între sfinți părintelui nostru Nicolae arhiepiscopul dela Mira Licieii făcătorul de minuni.

Luca, 6, 17—23.

În vremea aceea stată Isus în loc șes, și mulțimea ucenicilor lui, și mulțime multă de popor din toată Iudea și din Ierusalim și de pe lângă marea Tirului și a Sidonului, cari venise să-l auză, și cei ce se chinuiau de duhuri necurate, și se vindecau.

Și toată gloata căuta să se atingă de el: căci putere ieșea din el și vindeca pe toți.

Iară el, ridicându-și ochii săi spre ucenicii săi, zicea:

„Fericiti sunteți cei săraci, căci a voastră este împărăția lui Dumnezeu.

Fericiti sunteți cari flămânziți acum, căci vă veți sătura.

Fericiti sunteți cari plângeți acum, căci veți râde.

Fericiti veți fi, când vă vor urî pe voi oamenii și când vă vor despărți, și

*) În ziua de 21 Noemvrie avem sărbătoarea: *Întrarea în biserică a Preasfintei Doamnei noastre Născătoarei de Dumnezeu*. Evangelia dela liturgie este aceeași ca și la Sântă-Măria-Mică din 8 Septemvrie, tălmăcită la vremea sa în „Unirea Poporului”.

vă vor batjocori, și vor lăpăda numele vostru ca un rău, pentru Fiul omului.

Bucurați-vă întru aceea zi și saltăți, căci iată plata voastră multă est la ceriu.

* * *

Lucrurile, pe cari ni-le povestește în sfânta evanghelie de astăzi sfântul Luca, s'au petrecut în apropierea unui munte din jurul orașului Capernaum. Pe acest munte Isus petrecuse o noapte întreagă în rugăciuni. Iar dacă s'a făcut ziuă, a chemat pe cei doisprezece apostoli și s'a pegerit cu dânșii la loc șes, adică nu până la poalele muntelui, ci până la un loc de pe latura muntelui, care loc era șes. Acolo se adunaseră mulțimea ucenicilor lui, și mulțime multă de popor din toată țara jidovească, și din Ierusalim, și de pe lângă marea Tirului și a Sidonului, adică din Fenicia, iar după cum ne povestește sfântul Mateiu chiar și din Galilea și Decapoli. Toți aceștia, se adunaseră, ca să se vindece de boalele lor și de duhurile necurate.

Oricine își poate închipui, cum se îmbulzeau acești oameni ca să fie cât mai aproape de Isus, pentru că putere eșea din el, după cum ne spune sf. Luca, și vindeca pe toți, așadar pe nime nu respingea.

Sf. Mateiu ne spune că Domnul nostru Isus Hristos a ținut cuvântarea sa de pe munte șezând, fiind lângă el apostolii, apoi ceilalți ucenici și în sfârșit, într'un cerc foarte mare, mulțimea poporului. Vorbirea a ținut-o de fapt pentru apostoli și ucenici, dar a îngăduit s'o asculte și poporul. Sfântul Luca nu înșiră aici decât patru fericiri, pe când sf. Mateiu opt, cari se și cântă ori cetesc zilnic la sfânta liturgie. Sf. Luca, care scrisese evangelia sa pentru păgânii încreștinați și nu, ca sf. Matei, pentru jidovii încreștinați, n'a înșirat în evangelia sa decât fericirile cele patru cari îi interesau pe cetitorii săi.

Mai întâi îi ferește pe cei săraci, dar sub săraci îi înțelege pe ceice însetoșează, tocmai în urma sărăciei lor, după bunurile sufletești, pe ceice își poartă sărăcia cu pacință, asemenea apostolilor și învățăcelilor, și pe ceice s'au făcut săraci de bună voie, pentru că să se

Foita „UNIRII POPORULUI”.

Misiunea de două luni

a preotului Don Maggiorino Bargatelo, printre sălbaticii din Patagonia

— *La Rio Coy-Julet.* — *Eântâni amăgitoare.* — *Descrierea țării.* — *Ce isprăvuri fac vânturile Patagoniei?* — *Printre Tehuelci* — *Urmările beției.* — *Negustori neomenoși.* — *Casical Mulatto.* — *La ce te împinge beutura?* — *Obiceiurile Tehuelcilor la înmormântări și după înmormântări.*

În ziua de 31 Ianuar 1889, adică tocmai la anul după moartea neuitatului Don Bosco, după aducerea sfintei jertfe, la care au fost de față mulți credincioși, întărindu-se cu pânea ingerilor, ne-am îndreptat pașii spre isvoarele lui Rio Coy-Julet. Fluviul acesta își primește apele din munții Cordilieri. Mai multe pârae de munte se împreună în două brațe, în două riuri mai mici, cari la rândul lor iarăș împreunându-se formează cursul mijlociu al lui Rio Coy-Julet. Acest riu e foarte curios. Din loc în loc dispare, se ascunde, pe sub petriș, se strecură nevăzut prin stratul de nisip și numai după o sută, două—sute de metri iese iarăș la iveală. De o parte și de alta dela el se găsesc fântâni adânci, pline de apă până sus. Ele sunt foarte amăgitoare și primejdioase.

Nu sunt adevărate fântâni, ci niște gropi afunde, pline cu apă. Vai de vitele și oamenii, cari amăgiți de apa lor, cad în ele. Nu mai scapă din gâtiegiul lor, cu viață. Anul acesta s'au prăbușit în ele doi Spanioli. Anul trecut un Italian și un Francez, călare. Mai înainte un Austriac și alți călători. De ar ști cineva innota cât de bine, e pierdut, dacă nu se nimereste să-l tragă cineva de afară, cu funii ori cu alte mijloace. Pe țărmul drept și țărmul stâng al râului se întinde o luncă verde de 2 km. în lățime, care contrastează (se deosebete) plăcut față de dealurile împrejmuitoare, clădite parcă numai din stânci arse de soare.

Toată Patagonia e plină de nisip și pietriș. Pământul e foarte aspru și uscat, lipsit de iarbă. Chiar și iarba nu crește ca pe câmpiile noastre din Europa, ci ici-colo, în câte-un smoc. Printre smocuri se întinde tot pietriș, jucând în diferite culori: alb, roșietic, verde și așa de luciu, încât pare că cineva l-a spălat și lustruit, ca să scilipească. Minunea asta o fac vânturile, cari pe aici suflă necurmat, spulberând praful și nisipul, cu cari freacă cele pietri, de crezi că anume vreau să le lustruiască ca oglinda. Biata iarbă rămâne galbenă de atâtea vânturi. Se înăsprește de ințapă ca spinii. Pe iarbă de asta nu te poți așeza, căci îți pătrunde prin haine. Abia în luncile de pe lângă râuri și lacuri găsești iarbă mai moale, mai fină, mai verde.

Ca toate riurile din regiunea asta, așa și

Rio Coy-Julet s'a revărsat primăvara trecută, măturând din cale mii de oi, cari pășteau liniștite în luncile verzi de pe țărmuri. Apele s'au umflat așa de repede, încât proprietarii oilor nu au avut timp să le ferească din calea popului.

*

Am petrecut câteva zile între Tehuelchi, dându-le învățături din religie și botezând copiii. Cei mari s'au încreștinat toți. E o plăcere să petreci printre ei, când mintea lor nu e zăpăcită de beutura. Sunt veseli, buni de inimă, prietinoși, prevenitori. Când se imbeată, par-că's diavoli. Când femeile tehuelce își vad bărbații beți, atunci pe furie le ascund toate armele, de frică, să nu facă ceva nărozii, spre paguba lor. Negustori așa numiți civilizați au răspândit și pe aici vinarsul pierzător de suflete, luând în schimb tot ce produc indienii de preț. Sticla cu țuică e amăgire groaznică pentru indieni. Amăriții de ei sunt în stare să o ducă tot într'o beție câte două săptămâni. Atunci nu știu nimic ce se întâmplă cu ei și ce se întâmplă în jurul lor. Sunt „fericiți”. Sunt duși de pe lumea asta ticăloasă. Nu le trebuie lucru. Nu le trebuie mâncare. Le trebuie numai beutura. Pe urma bețiilor toți Tehuelcii au ajuns la sărăcie mare. Numai bogătașul Cazico Mulatto face excepție. Nu bea niciodată beuturi spirituoase.

Înainte cu câteva zile un Indian și-a perdut mintea prin multele beții. În furia nebu-

poată mântui. Numai unora ca acestora le făgăduiește împărăția cerurilor.

Tot așa trebuie înțeleasă și fericirea a doua dela sf. Luca, asemănătoare cu fericirea a patra dela sf. Mateiu, unde se arată că nu e vorba de flămânzirea trupească ci de flămânzirea și însetoșarea după dreptate. Numai unii ca aceia se vor putea sătura adecă în lumea cealaltă cu însuș adevărul, cu vederea față la față a celui ce este calea, adevărul și viața.

A treia fericire este aceeaș cu a sf. Matei. Multele năcazuri și suferințe, pe cari le suferă cei săraci cu duhul în lumea aceasta, vor fi răsplătite în lumea cealaltă cu bucurie, întrucât își poartă năcazurile cu paciință și cu umilință, și întrucât nu sărăcia ci păcatul îl privesc de cel mai mare rău din lume.

Fericirea a patra este aproape aceeaș ca și la sf. Mateiu, arătând Isus, câte năcazuri și suferințe vor trebui să suferă credincioșii aici pe pământ pentru Fiul omului. În schimb însă în lumea cealaltă, vor fi fericiți, ba chiar și aici pe pământ, pentru că vor avea conștiința liniștită.

Mai mult, îi provoacă, să se bucore și să chiar salteze atunci, în cele mai mari suferințe trupesti, că iată plata lor multă este la ceriu.

* * *

Din viața sfântului Nicolae

Evangelia de astăzi se potrivește de minune cu viața sfântului Nicolae, care s'a născut în veacul al patrulea în orașul Mira din țara Licia (Asia Mică), din părinți bogăți dar foarte cucernici, cari însă multă vreme n'au avut nici un copil. După multe și fierbinți rugăciuni, Dumnezeu le-a dăruit în sfârșit un fecioraș pe care l-au botezat Nicolae. Scriitorii vieții lui ne povestesc că Nicolae nici când nu mânca nimica în zile de post, ci că flămânzia toată ziua, ca să se sature cu atât mai bine când va intra întru împărăția cerurilor.

Și Dumnezeu l-a săturat cu harul său cel preasfânt încă în lumea aceasta, pentru că l-a învrednicit să fie slujitor al altarului, preot al Legii celei nouă, ceea ce pentru un creștin

trebuie să fie totdeauna cea mai mare cinste și mândrie.

După moartea părinților toată averea sa a împărțit-o între săraci, și astfel a împlinit fericirea cea dintâie din sfânta evanghelie de astăzi. Se povestește despre el între altele că în orașul Patara locuia un nobil, care și-a pierdut întreagă averea sa în urma câtorva nenorociri. Ajungând în cea mai mare mizerie, nu mai avea nici ce mânca, dimpreună cu cele trei fice ale sale. Atunci se hotărî să-și vândă cele trei fete unui neguțator de fete stricate. Auzind despre aceasta sfântul Nicolae, se plimbă în trei nopți după oaltă pe lângă casa acestui nobil și, pe o fereastră stricată, îi aruncă atâta aur, încât nobilul putu trăi de atunci înainte în deplină mulțumire, și astfel mântui cinstea și nevinovăția celor trei fete. Cu toate că ajutorul acesta l-a dat fără să știe nimenea, lucrul a ajuns la cunoștința orașului întreg, așa că sfântul Nicolae nu mai putu suferi lauda oamenilor și se retrasă într-o mănăstire.

Dar fuga i-a fost zadarnică, pentru că murind arhiepiscopul orașului Mira, toată lumea pe sfântul Nicolae l-a voit arhiepiscop, iar el n'a avut ce face, a trebuit să-și ocupe scaunul, fiind unul dintre cei mai mari episcopi ai bisericii răsăritene.

Și, ca să se îplinească și fericirea a treia și a patra, sfântul Nicolae a suferit mult pe vremea împăratului roman Liciniu, între anii 316—318, căci și el a fost închis în temniță, bătut și schingiuit de cătră păgâni, dar, pe când se bucura mai mult de moartea de martir, a fost slobozit din temniță și repus iarăș în scaunul de arhiepiscop. În vremea aceea a ajuns la domnie marele împărat Constantin cel Mare, care a dat libertatea mult dorită creștinilor. Sfântul Nicolae a mai trăit câțiva ani și a murit într-o zi de 6 Decembrie, nu se știe însă că anume în care an.

La mormântul lui s'au întâmplat mai multe minuni, mai cu seamă vindecări de boală, așa că foarte mulți creștini din lumea întreagă alergau ca la un loc sfânt la mormântul lui. După ce însă Mira a fost cuprinsă de Turci, niște neguțatori din Bari, un oraș de

lângă mare din Italia de miazăzi, se duseră la Mira, luară trupul sfântului și-l înmormântară în biserica din Bari în ziua de 9 Mai 1087. De atunci sute și miile de creștini peregrinează la mormântul sfântului Nicolae.

Nu e mirare astfel că biserica noastră așa de mult îl cinstește pe sfântul Nicolae, cântându-i frumosul condac: „În Mira, sfinte, sfințitor te-ai arătat; că evanghelia lui Hristos, cuvioase, plinindu-o, și-ai pus sufletul tău pentru poporul tău; mântuit-ai pe cei nevinovați din moarte. Pentru aceasta te-ai sfințit, ca un cunoscător mare al darului lui Dumnezeu”.

Să-i zicem deci și noi, cu troparul: „Îndreptar de credință și tip de blândețe, învățător al înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul faptelor. Pentru aceasta ai câștigat cu umilința cele înalte, cu sărăcia celea avute, Părinte ierarhe Nicolae: roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre”.

Iuliu Maior.

Minunea dela Puzzuoli din Italia

În Italia, la Neapol, în fiecare an se face câte o mare minune și încă în ziua de 19 Septembrie, în biserica de acolo. Credincioșii o știu aceasta foarte bine, de aceea se și adună regulat la biserică în ziua aceea, așteptând minunea, care nici odată încă n'a rămas să nu se întâmple. Acum cetim că nu numai la Napoli ci și la Puzzuoli s'a produs aceeaș minune. Iată despre ce este vorba:

Pe vremea împăratului Dioclețian, episcop al cetății Beneventum era sfântul Ianuarius. La anul 305 el a fost prins și omorât la Puzzuoli, un sat din apropierea Neapolului. Rămășițele (relicviile) sfântului au fost aduse, la anul 400 într-o biserică dinaintea cetății Neapolului. Mai târziu aceste relicvii fură duse iarăș la Benevent, dar la anul 1497 au fost aduse din nou la Napoli și așezate în catedrala din acel oraș.

Încă de prin veacul al XV-lea se aminteste despre minunile sfântului Ianuarius. Și anume, creștinii cei vechi i-au prins sângele în două sticlute, atunci când gădele i-a tăiat capul. Sângele acesta se păstrează, încheșat și înnegrit, până în ziua de astăzi în catedrala din Napoli. Când apoi, la 19 Septembrie, în ziua morții sfântului, credincioșii se adună zeci de mii în catedrală și se roagă cu toată cucernicia, și preoții așează căpățina sfântului pe altar, lângă sticlutele cu sânge, deodată sângele începe a înroși și a curge roșu și cu bulbuci în sticle. Credincioșii atunci sunt ca ieșiți din fire, de bucuria cea mare, și strigă și bat în palme, și cântă.

La această minune iau parte sute de învățați din aproape întreaga lume, doctori, advocați, judecători, polițiști, chimiști și fizișticieni. Cu toții văd minunea, dar încă nici unul n'a putut-o tălmăci pe cale firească.

Anul acesta s'a întâmplat și mai mult. Pe când se slujia sfânta liturghie în catedrală și se produse curgerea sângelui, credincioșii băgară de seamă că și piatra, pe care fu tăiat capul sfântului, începu a înroși, iar sângele înnegrit de pe piatră a început a bulbuca. Și această arătare a ținut aproape o zi întreagă. Piatra aceasta se păstrează până în ziua de astăzi în biserica din Puzzuoli.

Mare este puterea ta, Doamne!

M. Sa Regele a început școala. M. Sa Regele, împlinind vârsta de 7 ani, a început școala, în ziua de 1 Noembrie. Profesorii M. Sale sunt inspectorul general școlar Nicolae Sasu, care-l învață cunoștințele de lipsă dela școala primară, și maiorul Emil Pălângeanu pentru gimnastică. Religie îl învață mama-Sa, Alteța Sa Regală Prințesa Elena.

niei a luat-o la fugă, tot sbierând, peste câmp, pe dealuri, prin păduri. Striga, cât îl lua gura, că e urmărit de Hualiche (duhul rău). Vorbă ca un zăpăcit. Într'un moment, când i-a venit în mână un cuțit, și-a spintecat foalele, ca să scape de duhul rău. Ai lui l-au îngropat acolo, unde s'a junghiat. Avea trei cai și câteva vite. Un cal a fost junghiat la mormânt și fu acoperit cu un țol bun, întepenit la patru colțuri cu patru pari bătuți în pământ. La câțiva pași dela mormânt fu junghiat al doilea cal și ceva mai departe al treilea, fiind tot așa acoperiți cu țoale, ca cel de pe mormânt. Ca la trei-sute de metri, au fost junghiate și vitele.

Așa e obiceiul la morți. Indienii cred, că după moarte, trebuie să faci o cale lungă. Tot pe jos s'ar osteni. Călare aleargă mai iute și mai ușor. Iată de ce le trebuie cai. Și încă mulți. Când se ostenește unul, să fie la îndemână celalalt. Apoi trebuie mâncare, la așa călătorie lungă. E tare potrivită carnea, chiar și nefriptă. O frige călătorul undeva, cu frigarea, unde poposește! Iar vitele sunt bune de carne...

Din credința aceasta și-au făcut obiceiul. Dacă repositul nu a avut cai și vite, îi dăruiesc spre jertfă rudeniile.

De asemenea se pun în mormânt toate lucrurile prețioase, ce le-a avut mortul: haine, arme, pălării etc., ca să le aibă la îndemână, în călătorie!

Când răposatul a lăsat mulți cai și multe

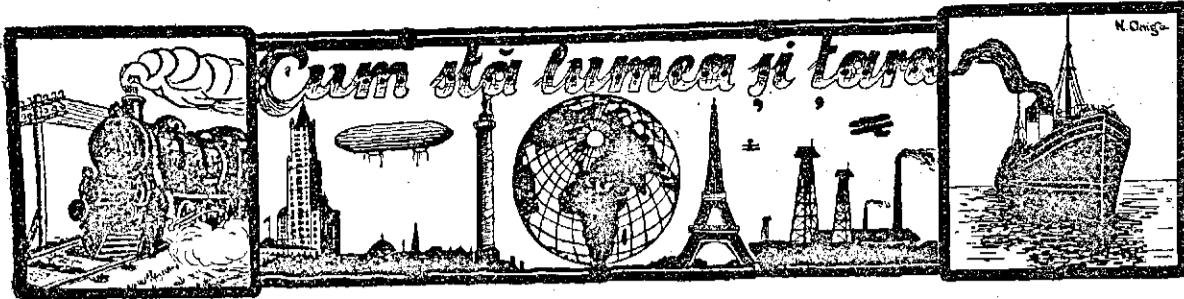
vite, atunci la 8 zile după înmormântare i-se mai jertfește un cal, la 30 zile altul, la un an iarăș un cal. Toți părăsesc locul unde moare cineva. Cred că Hualiche (duhul rău) se face stăpân pe acest loc. Mai departe cred, că mortul simțește, dacă cineva-i calcă peste mormânt. De aceea împrejmuesc cu mare grije mormintele, să nu treacă nimeni peste ele.

Petru diecelu

Cântec popular de pe Valea Someșului sătmărean

Sub poală de codru verde
Mititel foc mi-se vede.
Nu știu focu-i mititel,
Ori voinicii-s lângă el?
Nici focu' nu-i mititel
Nici voinicii-s lângă el,
Ci un Petru diecel.
Se roagă de maică-sa
Să-i deie pe soru-sa.
Iară maică-sa plângând
Ii răspunde blăstămând:
— Pe soru-ta nu ți-oi da
Că pragurile-or crepa
Pe tine te-or îngropa.
Iar icoana Precestii
Din fundul bisericii
Când o afla de asta
Va plânge și-o lăcrăma.

Trimisă de Mihail Bălaș

Cum a venit d. Maniu la putere

La un guvern de împreună lucrare nu s'au învoit conducătorii de partide — D. Vintilă doria să fie păstrat parlamentul liberal — De acest parlament d. Maniu nici n'a voit să mai audă — Inalta Regență s'a hotărît să asculte glasul țării

Cum a căzut și cum a plecat d. Vintilă Brătianu dela guvern, știm. Căderea fostului guvern am povestit-o în numărul trecut al gazetei noastre, pe lung și larg.

Spuneam atunci, că era așteptată sosirea în țară a dlui Titulescu, ministru al nostru la Londra, care, fiind un om de mare greutate politică, încă trebuia să fie întrebare asupra alcătuirii noului guvern. D. Titulescu sosind, s'a dus deadreptul la Inalta Regență, care i-a spus:

— Uite ce-i, d. Titulescu! Știi că d. Vintilă a trebuit să plece, deci țara are lipsă de-o nouă cărmuire. Noi Regenții am dori să-l dăm țării un guvern de împreună lucrare a tuturor partidelor politice, adică un guvern național. Iar dacă aceasta nu s'ar putea, atunci am dori măcar un guvern de concentrare, alcătuit din câte partide se vor putea uni spre acest gând al nostru. Caută d-ta, care nu ești amestecat în luptele de partid, să alcătuești ori un guvern național, ori măcar unul de concentrare, și din mai puține partide.

Incercările d-lui Titulescu

Primind încredințarea de mai sus, d. Titulescu s'a dus, pe rând, la toți conducătorii partidelor, adică la d. Vintilă Brătianu, la d. Maniu, la d. Iorga și la d. Averescu, rugându-i să primească a face parte dintr'un guvern pe care l-ar conduce Domnia sa.

D. Vintilă a spus, că intră într'un guvern național. Dar numai așa, dacă viitorul guvern va fi învoit să lucreze cu parlamentul de astăzi, cel puțin până se încheie împrumutul și se face stabilizarea.

D. Maniu a declarat, că D-sa încă primește să intre într'un guvern național, dar numai dacă se împrăștie parlamentul făcut prin urne furate și se fac alte alegeri.

D. Iorga și d. Averescu au răspuns, că primesc să intre într'un guvern Titulescu, fie că rămâne parlamentul liberal, fie că se împrăștie. Oricum, numai să fie în guvernul cel nou.

D. Titulescu în corn de capră

Din răspunsurile primite dela șefii de partide d. Titulescu s'a ales cu următorul lucru:

— Guvern al tuturor nu se poate face, pentru că d. Vintilă vrea să-și păstreze parlamentul ales de D-s'a, iar d. Maniu vrea alegeri nouă. Ceialalți s'au învoit ori cum, dar numai cu dâșii, adică numai cu dd. Iorga și Averescu, nu voia să rămână d. Titulescu.

Atunci d. Titulescu a ieșit cu a doua întrebare, pe care i-a pus-o întâi lui d. Vintilă Brătianu:

— Domnule Brătianu, vrei D-ta să facem un guvern fără d. Maniu, adică numai eu, D-ta, cu d. Iorga și cu d. Averescu?

— Nu vreau! Intr'un guvern de împreună lucrare, eu numai așa intru, dacă vine și d. Maniu și recunoaște parlamentul care este!

La acest lucru d. Maniu a răspuns oarză și limpede, ca totdeauna:

— Eu cu d. Vintilă și cu liberalii nu stau la masă! Dumnealor să plece, că au năcăjit țara destul. Eu, dacă-i vorba să viu la putere, înțeleg să am mână liberă și să arăt eu ce știu și ce pot, singur cu oamenii și cu partizanii mei. Dacă mi-se dă puterea, îmi iau toată răspunderea, și am să fac eu împrumutul și stabilizarea. Și înainte de toate voi face alegeri, ca să-și poată țara arăta liber voința sa. De alte combinații nicio nu vreau să mai aud!

Deslegarea

D. Titulescu, având la proțap și aceste declarații, s'a dus frumușel la Inalta Regență și i-a spus:

— Inalți Regenți, porunca pe care mi-ați dat-o am împlinit-o. Guvern de împreună lucrare a tuturor, n'am putut face. Eu am isprăvit și mă întorc la Londra, de unde am venit. Inșă părerea mea este, că între împrejurările de astăzi, nimic nu mai este altceva de făcut, decât să chemați pe d. Maniu și să-i dați D-sale puterea, căci singur Dsa mai poate mulțumi și liniști țara.

Inalții Regenți, Alteța Sa Principele Nicolae, Patriarhul Miron și d. Buzdugan încă au socotit, că bun este cuvântul din urmă al dlui Titulescu și, în ziua de Vineri, 9 Noemvrie, la ora 4, d. Iuliu Maniu a fost chemat la Palatul din Calea Victoriei și peste două ceasuri, președintele partidului național-țărănesc se întorcea dela Inalta Regență ca *prim-ministru al țării*, încredințat cu formarea noului guvern.

Cum a fost primită numirea dlui Maniu

Ca să se vadă cu câtă bucurie și însuflețire a fost primită la București designarea ca prim-ministru a dlui Maniu, lăsăm să urmeze telegrama care ne-a fost trimisă nouă la Blaj în ziua de Vineri, spre seară.

Telegramă din București 9 Noemvrie, ora 19'30

Di Maniu a fost însărcinat cu formarea guvernului. În fața Palatului lume imensă așteaptă rezultatul audienței. Maniu aclamat viforos de

mulțime, dus pe sus până la club, unde seci de mii de oameni manifeștează într'un delir ne mai pomenit. Maniu spune: democrația națională a biruit! Trăiască Inalta Regență, trăiască Țara Românească!

Locuința Dlui Maniu asaltată de parlamentari și fruntași. Aci se fac asemenea ovații nesfârșite. Pentru mâine, Sâmbătă ora 8 jumătate dimineața, se întrunește Comitetul de direcție și șefii de organizații, pentru a fixa definitiv lista ministerială. Mâine, ora 11:30, Maniu se va duce din nou în audiență, pentru a prezenta spre înaltă aprobare lista, apoi mâine după masă urmează depunerea jurământului. Trăiască Blajul, din sânul căruia s'a ridicat noul prim-ministru al Țării Românești. — Dr. Zaharie Boila și Dr. Coltor.

Bucurie mare în toată țara.

Dar nu numai orașul București s'a bucurat de numirea dlui Maniu, ci toată țara, din margini la margini. Vestea a pătruns ca fulgerul și pretutindeni s'au făcut părăzi de bucurie, cu torțe și cu muzici. La Cluj erau de mai multe zile mii de țărani cari așteptau hotărârea Inaltei Regente și, la știrea, că d. Maniu este prim-ministru al țării, și-au descoperit capetele și au zis »Tatăl Nostru« de bucurie, mulțumind lui Dumnezeu, că i-a ajutat lui d. Maniu să răsbească la locul ce i-se cuvenea de mult!

Tot cu mari părăzi s'a sărbătorit numirea lui d. Maniu, în toate părțile țării, și prin sate și prin orașe. Iată de pildă, un glas din sutele de mii cari s'au bucurat și-au cântat în seara de Vineri, la veștile sosite dela București:

Hora lui Maniu

Sus, toți frați din Românie,
Să jucăm de bucurie
„Hora lui Maniu“ cel drept,
Bun Român și înțelept!

Dumnezeu ni-l'a trimis,
Să împlinească al vostru vis
Ca Ministru Președinte,
De popor iubit fierbinte!

Azi, în Țară e dreptate,
Lege și egalitate;

Că Maniu e ajutat,

Și de alți frați, cu bun sfat.

Ajutat e de mai toate
Marile mulțimi de gloate;
Și de cetățeni cinstiți,
Cu credință, dovediți.

Apăra-ne-o de tirani,

Și de ceialalți dușmani,

De dușmanii cei externi,

Și de cei mărunți interni!

Va stârpi și-omidele,
Cari ne au ros venitele,
Fără milă, fără șagă,
Ni-au răpit atâta vlagă!

Cărmui-ne-o'nțelepțește;

Cu morală, creștinește;

Că noi asta am dorit,

Când cu frații ne-am unit!

Să jucăm, deci, azi mai viu,

„Hora Domnului Maniu“;

Dar întâi o vom cânta,

Apoi veselii vom juca!

Iar, la urmă, în unire,

Să strigăm cu'nsuflețire:

— „Premiere, să trăești,

Țara, să ni-o ferecești,

„Ca să crească,

„Să înflorească

"Tot mai mândră să lucească:
"In lăuntru întărită,
"De dușmani nebiruită!"

Ticvanu-Mare.

Iuliu Biron.

Manifestația dela Blaj

D. Iuliu Maniu este blăjan, trăit aici atâția ani, ca avocat al Mitropoliei, cu casa, cu masa și cu sufletul între noi. De aici a fost ales deputat la Vinț în anii de durere ai robiei, și tot din Blaj și-a luat sberul spre culmile luminate, unde s'a ridicat prin vrednicia și marea sa iubire de neam. Deci a fost firesc, să fie bucuria mai mare la Blaj, decât ori unde.

Cetățenii Blajului și ai satelor din jur s'au adunat în seara zilei de Vineri în piață și au făcut o foarte însuflețită retragere cu torțe (făclii) prin toate străzile principale, strigând:

— Trăiască Iuliu Maniu! Trăiască fiul Blajului!

Vuia văzduhul de bucurie și nu erau destul de largi ulițele Blajului, să poată cuprinde mulțimile cari prăznuiau pe doritul tuturor!

Păr. Dr. Victor Macaveiu, președintele organizației județene, care pleca chiar atunci la București, a fost rugat să ducă veste d-lui Maniu de marea bucurie a Blajului și să-l felicite pentru strălucita sa izbândă, care e nu numai a D-sale ci a națiunii întregi.

Manifestația s'a isprăvit cu o mare horă, jucată de sute de cetățeni la lumina maldărului de făclii, din piața lui Inochentie Micu. Dela intrarea armatei române, așa horă mare nu s'a mai văzut în fața sfintei catedrale dela Blaj.

Noul guvern s'a pus la lucru

Lista nouilor miniștri o arătam în altă parte a gazetei noastre. Aici pomenim numai, că noul guvern, îndată ce a luat în mână frânele cărmuirii, s'a și pus numai decât la lucru.

Și munca s'a început cu porunca dlui Maniu către miniștrii, zicând:

— Frații mei buni, cel dintâi lucru pe care vi-l cer este: *țineți legile!* Legea înainte de toate. Noi n'am venit să călcăm legile, ci să le ținem. Și orice ați face, fără știrea mea nimica să nu faceți, căci toate pe răspunderea mea merg.

Afară cu automobilele de prisos!

Incepătura celui de-al doilea lucru bun, a făcut-o d. *Mihalache*. D-sa, cât ce s'a văzut la ministerul său, a chemat pe un înalt slujbaş și l-a întrebat:

— Câte automobile are acest minister?

— Patruzeci și șapte! — fu răspunsul înaltului funcționar.

— Așa? Prea multe! De tot multe..!

Să rămână o singură mașină, iar celelalte să se vândă și să se verse banii în lada țării. Țara este în mare lipsă de bani, și din acestea și din alte automobile de prisos vom scoate milioane. Vom cruța și cheltuielile cu benzină și cu șoferii. Li ajunge unui minister o mașină.

Așa d. *Mihalache*.

Acelaș lucru l-au făcut și ceilalți miniștri. Astfel se pun acum spre vânzare, în folosul țării, vre-o 300 de automobile de prisos, cu cari se cheltuiau până acum miliarde și apăsau punga noastră a tuturor.

Cărmuirea dlui Maniu se începe, deci, cum nu se poate mai bine!

Hoți osândiți. Am arătat și noi la vremea sa, că niște funcționari fără suflet au furat dela inspectoratul învățământului din Cluj mai multe sute de mii. Curtea de apel din Cluj a osândit zilele trecute pe șeful de birou Emil Lupu la 4 ani închisoare, pe Vasile Poruțiu la 6 luni și pe I. Huniade la 1 lună, iar pe inspectorul Olteanu și pe funcționarul E. Anisiu i-a achitat.

I a tăiat trenul amândouă picioarele. Teodor Fluieraș, muncitor ceferist, de 25 ani, din Târgu Mureș, mergea zilele trecute dimineața la 4 ore acasă dela muncă. Ca să ajungă mai iute acasă, a luat-o pe șine. Iată însă că la spatele lui tocmai atunci aude zurutul trenului. A sărit iute dintre șini, dar a căzut, iar trenul i-a tăiat amândouă picioarele, cel drept tocmai de sus, iar cel stâng din jos de genunche. L-au dus la spital, unde a murit după o oră de cumplite chinuri.

Pilda Italiei. Înainte cu un an dl Mussolini, stăpânul de astăzi al Italiei, a arătat că nu se poate ca Italia, cu pământul ei bun și bogat, să importeze grâu străin, ca până atunci. A rugat deci pe toți plugarii țării, să nu lase nici o palmă de loc necultivată și să se pună pe lucru, ca astfel Italia să nu fie silită a mai importa grâu din țări străine.

Italianii l-au ascultat, s'au pus pe lucru, și au arat și cea din urmă palmă de loc, așa că în anul 1928 au produs cu 10 milioane chintale de grâu mai mult decât anul trecut. În forma aceasta Italia n'a trebuit să importeze aproape nimica.

Sașii se plâng că se împușcă. Revista bisericii săsești dela Sibiu arată că Sașii din Ardeal se împușcă din an în an, după ce nașterile sunt tot mai puține. De pildă în Brașov, care are 8706 locuitori sași, în anul 1927 n'au fost decât 97 nașteri vii, adică 1.11 la sută.

Noi nu ne mirăm câtuș de puțin de această constatare a Sașilor, cunoscându-i bine și știind că Sașii sunt foarte materialisti și că fac anume să n'aibă copii, pentru că să nu se împărțească moșiile. Asta o fac ei de ani de zile, și o fac cu atât mai ales acum, când nu mai prea au nădejde să-și poată înmulți averile.

Ne mirăm însă mult de Românii noștri, și mai ales de Bănățeni, cari sunt creștini buni, la părere, și cu toate acestea n'au în unele locuri, mai mult de 1—2 copii. Atâta numai că Dumnezeu nu bate cu băta, și-i va bate rău pe unii ca aceștia, atât în lumea aceasta cât și în cealaltă, ca pe niște ucigași de oameni.

Hoți la târgul de țară din Cluj. Nici când n'au fost prinși atâția hoți în orașul Cluj, ca cu prilejul târgului de țară din săptămâna trecută. Intre altele a fost prinsă și o doamnă, o frumuseță rară și foarte elegantă, care s'a dat drept secretara profesorului universitar Vrâncănu și a înșelat pe un țaran cu un inel în valoare de 30 mii lei, pe un altul cu 15 mii lei, iar pe un vânzător de ceasuri cu mai multe obiecte de mare preț. Tot în aceeași zi au fost prinși foarte mulți pungăși, tocmai când furau bani și ceasuri din buzunarele oamenilor.

5000 de procese de divorț în zece luni la Cluj. Ziarele din Cluj aduc vestea îngrijorătoare că în cursul anului 1928, dela 1 Ianuarie până la 30 Octombrie s'au desbătut la Cluj nu mai puțin de 5000 de procese de divorț.

Când, înainte cu câțiva ani s'a adus legea, divorțurilor, Înaltpreasfințitul nostru mitropolit Vasile a arătat în Senat urmările grozave ale acestei legi. Senatul l-a ascultat, dar a votat legea cu toate acestea. Acuma se miră de urmările grozave. Se miră chiar și „Lumina Satelor” dela Sibiu, cu toate că biserica ortodoxă este aceea care a introdus divorțurile între Români, deși nici sfânta Scriptură nici canoanele bisericii nu admit divorțurile, adică despărțirea căsătoriilor. Și, nu peste mult, vom ceti despre și mai multe divorțuri, pentru că oamenii, știind că biserica ortodoxă le admite, se însoară și se mărită mai mult de probă decât în serios.

Hoți impușcați. La Bălți, în Basarabia niște hoți au atacat pe polițiști, împușcând pe polițistul Pitaru și rănind pe alți doi. Hoții apoi au fugit și s'au ascuns. Ziua următoare polițiștii au impresurat casa în care se aflau hoții și nu s'au depărtat până nu i-au împușcat.

La Șarul Dornei, lângă Câmpulungul Bucovinei, a fost prins hoțul Simion Agafiței, care de mult a băgat în groază județul Neamțu cu hoțiile și omorurile sale. Ducându-l jandarmii spre Piatra Neamț, în dreptul comunei Săliște, Agafița a luat-o la fugă. Neoprinându-se la somațiile (strigările) jandarmilor, a fost împușcat, murind numai decât. Prin moartea lui județul Neamțu a scăpat de cel mai înfricoșat hoț.

Agronomul de Salonta Mare osândit la 3 ani temniță. Tribunalul dela Oradea l-a osândit pe agronomul Constantin Teodorescu dela Salonta Mare la trei ani temniță, pentru că a întrebuițat rezervele statului în folosul său propriu, pricinuind pagube mari statului și țăranilor.

Cerem cu toată hotărârea dela guvernul domnului Maniu ca să urmărească pe toți agronomii și să-i pedepsească pe cei vinovați. Nicăiri nu s'au făcut decât atâtea hoții ca la aceste officii. Țăranii sunt datori să arete toate aceste hoții ca să se poată face cercetările de lipsă și să scăpăm țara de hoți.

Cântecul norodului nostru vor fi cântate și de străini

Învățătul profesor francez Pernot a adunat cele mai vechi și mai frumoase cântece și jocuri românești de pretutindeni. Moldovenii noștri, prin dl Gh. Madan, n'au rămas mai pe jos

Nu de mult am aflat o veste cât se poate de îmbucurătoare. A fost scrisă și în gazete, dar noi am crezut mai nimerit să scriem numai după ce vom ști amănunțit, cum stă treaba aceasta.

Doream prin aceasta să aducem cetitorilor noștri puțină mângăere sufletească. Voiam să le arătăm, cum străinii cei mai învățați vin la noi în țară și strâng tot ce avem noi mai frumos în cântece populare și jocuri dela sate, ca să le arete apoi, acasă la ei, minunile aduse din țara românească.

De curând, un mare învățat, Pernot, profesor la universitatea din Paris, s'a așezat la București, unde cu tot felul de unelte de prins cântecele și jocurile diferitelor noroade din lume, a strâns tot ce-i mai frumos în țara noastră. Au cântat și jucat înaintea lui oameni din toate părțile țării noastre. Intre ei însă

fost și d. Gh. Madan, vechiu culegător de cântece și jocuri moldovenești basarabene. Dânsul e poate azi singurul, care mai cunoaște aceste vechi și neprețuite comori moldovenești dela noi, cari au fost uitate de norodul nostru.

Profesorul francez a rugat pe d. Gh. Madan, să arate, ce știu și moldovenii noștri basarabeni. Și a cântat și a jucat așa cum cântau și jucau bătrânii noștri, cărora le era rușine să schimbe cântecele și jocurile tineretului cu miolăituri, sărituri și strâmbături împrumutate dela orașe și târguri.

O suită și una cântece și jocuri vechi au fost prinse așadar, parte de mașinăriile (fonograf și pe film) acestui învățat profesor francez, parte de Ministerul de Culte. Din aceste 101 bucăți profesorul francez și-a ținut 60 cântece din cele mai frumoase. Și le-a găsit așa de prețioase și interesante, încât a spus că le duce în Franța, unde le va cânta Președintelui Republicii franceze și întreg guvernului francez, care va fi de față la sfințirea așezământului pe care profesorul Pernot îl va deschide acolo în luna Decembrie.

Iată, ce mare cinste cade basarabenilor prin mijlocirea dlui Gh. Madan.

Vra să zică, de azi înainte vechile și uitatele cântece moldovenești din Basarabia, vor fi cunoscute pe toată fața pământului, prin mijlocirea profesorului francez Pernot.

O mare fabrică de gramafone din Franța (firma Pathé Freres) le va tipări pe milioane de plăci (plăci) de gramafone.

Și toate aceste cântece vor sluji ca o mărturie nemincinoasă pentru caracterul românesc al Basarabiei.

Ministerul Cultelor credem că va pune la îndemâna dlui Gh. Madan mijloacele trebuitoare pentru strângerea acestui folclor, pe care-l cunoaște așa de bine, și care se pierde acum în Basarabia cu desăvârșire.

„Cuvântul Moldovenesc“.

Scufundarea pământului la Ciomagii

În comuna Ciomagii din județul Vâlcea, pământul s'a scufundat pe o întindere de câțiva kilometri. Scufundarea s'a făcut în vreme de noapte. La început s'a auzit un vuet groaznic, apoi au urmat zguduirii puternice în pământ. Oamenii s'au trezit, și buimăciți de somn, nici nu-și puteau da seama ce poate să fie. Au început să alerge cu toții afară și să caute scăpare. Din norocire, n'a murit nici un om. Au fost însă pagube foarte mari, căci n'a mai rămas nimic teafăr. S'au dărâmat case și s'au prăpădit vii, grădini cu pomi, păduri și pământ arător. Un șes întins, care purta numele de Poiana lungă, a fost rupt cu totul. Pe o lungime de vre-o 5 kilometri pământul s'a scufundat, până la adâncime de vre-o 60 metri. Prin sat crăpăturile sunt largi și adânci, așa că abia poți umbla cu picioarele. De multeori după ce treci, pământul se năruie, sau se desface în două, înghițând tot ce este deasupra. Mai ales pe la margini nici nu se mai cunoaște satul, cum era odată. Drumurile sunt înghițite, răsturnate ori ridicate de mari mușuroaie de pământ. Casele încă sunt răsturnate în prăpastii, ori atârna deasupra adâncimii ce se deschide sub ele. Pomii și viile sunt amestecate cu sfărâmurile de pământ.

Svârcolirile pământului încă n'au încetat nici acum. Cât vor mai ține, nu se știe. Nu vor înceta însă până nu vor da de straturi de pământ mai statornice, pe cari vor putea să se oprească toate straturile puse în mișcare.

Citiți „Unirea Poporului“.

Impăcarea dela Rădești

De o vreme încoace foarte multe scârbe și năcazuri sunt în satele noastre, între popor și preot. Și aceste scârbe le naște mai cu seamă politica. În satele în cari preotul face altfel de politică decât grosul poporului, oamenii încearcă să-și răzbune împotriva lui.

Mai sunt scârbe și din alte motive, din nemșuguri de pildă. Preotul, fiind rudă cu vreo familie ori alta, este bănuț că prea ține cu familia aceea. Și atunci vin celelalte familii și caută nod în papură, până-i găsesc vre-o vină, ca să-l poată pări la protopopul ori la Consistor.

Dacă ar rămânea însă cu atâta, bine ar fi. Dar de cele mai multe ori în cazuri de acestea aude protopopul ortodox din vecini și trimite un pescuitor în turbure la fața locului, care începe să-i atragă pe oameni la neamire.

De aceea este astăzi atât de grea situația preoților, având de îndurat, fie cu vină fie fără de vină, foarte multe nedreptăți din partea unor credincioși. De cele mai multe ori fără de vină, după prorocia Mântuitorului care zice: „În lume scârbe veți avea, dar îndrăzniți, eu am biruit lumea“.

Așa s'a întâmplat și în parohia Rădești, locul de naștere al episcopului Dr. Dumitru Radu dela Oradea, mort cu ocazia atentatului dela Senat.

O seamă de oameni l-au părit pe preotul de acolo la Consistorul din Blaj, din răzbunare, cu nimicuri: că preotul ar fi făcut o înmormântare după apusul soarelui; că ar fi făcut o cununie unui poporean înainte ca acesta să fi trecut pe la cununia civilă. Păra au iscalit-o poporeni Augustin Bucur și Longhin Sântu, în numele întregului popor.

Protopopul Aiudului a și venit în Rădești, în ziua de 18 Septembrie, ca să ia la proces verbal mărturisirile oamenilor. Sala școlii primare era ticsită de oameni. Erau la vre-o 300. Protopopul a încercat să-i împace, dar oamenii n'au voit. Pe urmă un poporean se scoală și spune: „Păr. I. Tocaciu este un preot cum se cade. Poporul n'are de zis nimic împotriva lui“. Se îndreaptă apoi către mulțime, care izbucnește în strigăte de: „Să trăiască preotul nostru!“

În sfârșit poporul, ba până și femeile, au rugat pe păr. protopop, să ia un proces verbal despre cele petrecute și să asigure Preavenenatul Consistor din Blaj, că ei sunt mulțumiți cu preotul lor, afară de vre-o 2—3 familii, cari și ele sunt aproape împăcate acum.

Răzbunarea nu e bună nici odată. Și nu e bună mai cu seamă în lucrurile bisericesti. Pe placul tuturor n'a fost nici odată nici un preot, nici chiar însuși Domnul nostru Isus Hristos, că bine știm, cum l-au răstignit fariseii și cărturarii. Chiar de aceea poporeni nu trebuie să se lase conduși de duhul urii și al răzbunării, ci de duhul blândetelor, pentru că tulburându-se, vine „năimitul“, carele nu este păstor, ale cărui nu sunt oile ale lui, vede lupul venind, și lasă oile, și fuge, și lupul le răpește pe ele, și risipește oile. Iară năimitul fuge, că năimit este, și nu-i este lui grijă de oi“. (Ioan cap. X. stih. 11 și 12).

Poporeanul.

O plângere grea

— S'o cetească toți muncitorii —

Domnule Director,

Noi muncitorii din județul Mureș o ducem foarte greu. Și care e cauza? Unii anteprenori cuprind lucrul dela firme (societăți) cu prețuri omeneste, și apoi ei ne predau lucrul nouă, la muncitori, cu prețul mai pe jumătate, iar noi suntem siliți să lucrăm și așa, că nu avem de ce ne prinde, căci de acolo trăim.

În vara aceasta am luat dela niște anteprenori jidani, Guttman și Haller din Reghin, întorsul, adunatul și căratul cu caii a mai multor lemne de brad și de molift în Lunca Bradului, cu preț foarte mic. Astfel ne-au prins pe patru inși de am iscalit contractul de lucru, legându-se că ne vor plăti regulat la prima fiecărei luni, pentru lucrul gata.

A venit prima Mai, dar nu ni-au dat decât avans, și încă puțin, cu toate că am lucrat 63 de inși. A venit cealaltă primă, și iar nu-mai avans ni-au dat. Ni-au spus, că nu ne plătesc, până nu terminăm lucrul. Când, în 22 Septembrie am terminat lucrul, iar nu ni-au plătit, dar ei au scos banii pe lucrul nostru și i-au băgat în buzunar. Gândul lor este, să ne tot amâie, și în sfârșit să ne pape vreo 40 de mii de lei.

Am fost și la d. inspector al muncitorilor, la Târgu-Mureș, care a și luat proces verbal despre plângerea noastră. Numai de nu s'ar amâna prea mult, căci bieții muncitori nu pot aștepta cu anii. E iarna aici, trebuie hrană, îmbrăcăminte și mai sunt și alte necazuri. Acuma ia dacă ai cu ce, că banii sunt în buzunar, la Guttman și Haller, și până-i vei scoate de acolo, vinde-ți Ioane căsuța și vâcuța din gura copiilor și apoi ia-o la sănătoasa, că muncitorii te păresc, iar ție jidani nu-ți plătesc, ca să-ți poți plăti oamenii.

Și Vă rog, Domnule Director, să o puneți la foaie, ca să nu pățească și alții ca noi, și să se ferească de așa jidani.

Hodac, la 22 Octombrie 1928.

Ioan Morariu I. Vastile
abonatul Nr. 2317.

Muzeul Unirii la Alba Iulia

Circulară către despărțimintele și cercurile culturale ale Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român „Astra“.

Domnule Președinte,

Din prilejul împlinirii a 10 ani dela Unirea Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu patria-mamă, „Asociațiunea“, care a creat Muzeul Național din Sibiu și Muzeul Avram Iancu din Vidra, a hotărât ca, întru pomenirea de veci a zilei de 1 Decembrie 1918, să ia asupra sa sarcina de a întocmi, cu concursul membrilor ei și al tuturor oamenilor de bine, și Muzeul Unirii, a cărui clădire și sprijinul material la așezare ni s'a pus la dispoziție din partea Onor. Minister al Cultelor și Artelor.

Acest Muzeu va cuprinde:

1. Obiectele și documentele istorice în legătură cu afirmarea romanității părților ardelenene, a pregătirii și înlăptuirii Unirii, și anume:

1. Obiecte și documente de proveniență română.

2. Obiecte și documente în legătură cu voivodatele românești din aceste părți.

3. Obiecte și documente referitoare la mișcările din revoluția anilor 1437 și 1514.

4. Obiecte, documente și tablouri din epoca lui Mihai Viteazul (Tabloul ce reprezintă intrarea lui Mihai în Alba-Iulia, Lupta dela Călugăreni etc.)

5. Obiecte, documente și tablouri din revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan. (Supliciu lui Horia etc.)

6. Obiecte, documente și tablouri din revoluția anilor 1848—1849.

7. Obiecte, documente și tablouri din anul 1918, între cari procesele verbale ale Comitetului Partidului național până la 1 Decembrie 1918, cu discursul D-lui Dr. Alexandru Vaida-Voevod dela 18 Octombrie 1918 și cu contractul încheiat între Antantă și România pentru intrarea acesteia în războiul mondial alături de Antantă.

8. Manifestul Generalului Presan în original și hotărârile noastre în original.

9. Proclamația și convocarea Adunării Naționale dela Alba-Iulia în original, procesele verbale ale Adunării și discursurile rostite, scrise de mâna fiecărui vorbitor, în original.

10. Tablourile și fotografiile făcute cu aceea ocaziune.

11. Procesele verbale de constituire și alte acte ale legiunilor înființate în părțile ardelenne, ordonanțele date de acestea legiuni, și drapelurile lor etc.

12. Rapoartele și procesele verbale ale comitetelor județene și de plasă, ordonanțele date de aceste comitete, foi volante etc.

13. Facsimilul, dacă nu se poate originalul, actului de unire, prezentat Maiestății Sale Regelui la București.

14. Tabloul delegației Ardealului care a prezentat M. Sale Regelui actul de Unire.

15. Fotografiile sau tablourile conducătorilor Adunării dela Alba-Iulia, d-lui Dr. Iuliu Maniu, Dr. Al. Vaida-Voevod, Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Teodor Mihali, Gheorghe Pop de Băsești, Mihai Popovici, Dr. Ciordaș, N. Bolcaș, Căpitan Medrea, O. Gritta ș. a.

16. Tablourile morților cu această ocazie: V. Arion, părintele Opreș etc.

17. Tabloul familiei Regale.

18. Colecții de ziare și reviste din acele timpuri, deasemeni cărțile scrise în legătură cu Unirea, etc.

Comunicând acest proiect pentru înfăptuirea unui monument de o valoare neperitoare, cum are să devină Muzeul Unirii în viața neamului nostru, rugăm despărțămintele și cercurile culturale ale Asociațiunii și întreaga obște românească, în special facem un apel călduros la toți aceia cari au avut un rol în pregătirea și desfășurarea acestor evenimente, să ne vină în ajutor, fiecare cu ce poate din obiectele indicate, pentru înzestrarea cât mai grabnică și mai multumitoare a acestui Muzeu.

Obiectele colectate resp. dăruite se vor trimite pe adresa: Asociațiunii culturale „Astra” Sibiu, str. Șaguna Nr. 6.

Primiți, Vă rugăm, încredințarea deosebitei noastre stime și considerațiuni.

Dr. Russu
vicepreședinte.

Romul Simu
secretar.

Oul fiert moale

Ouăle se mănâncă fierte. Se pot fierbe tare sau moale. Oul fiert moale e mai gustos și se mistuie mai ușor. Dar foarte greu se poate nimeri cu fiertul. Este obiceiul să se țină în apă fiartă până zici un „Tatăl Nostru” ori numeri până la 100. Inșă nici în chipul acesta nu se poate nimeri fierberea totdeauna. La fierberea oului moale e hotărâtoare și cantitatea de apă. Trebuie ca apa să cuprindă în vas de două ori atâta loc cât cuprinde oul, vasul să fie mai bine mai înalt decât mai larg. Când apa clocotește, punem oul și tragem vasul de o parte. Lăsăm oul să steie în apă 5 minute. Se fierbe minunat de bine.

Pomi străini

— Bananul —

Pe lângă pâne, carne, lapte și ouă, oamenii se hrănesc și cu poame. Poamele hrănitore de pe la noi sunt merele și perele. Prin alte ținuturi sunt altfel de poame. Astfel prin Africa este curmalul, prin Oceania este cocotierul, pe lângă marea Mediterană este maslinul, smochinul, portocalul și lămâiul, iar prin India, America și chiar și prin Africa și prin Oceania este *Bananul*.

Unii cred, că Bananul a fost arborele din a cărui fruct oprit a mâncat Eva în raiu. De aceea îi mai zic și *arborele raiului* sau *al paradisului*.

Sunt mai multe soiuri de banani. Prin cultivare s'a ajuns astăzi aproape la două sute de soiuri. Fructele unor soiuri de banani se mănâncă crude s'au fierte. Din altele se pregătește sfoara de manila, iar altele se țin numai pentru podoabă.

Bananul este o plantă înaltă de vre-o câți-va metri.

Cotorul este drept și de culoare verde gălbuie. Pe cotor se pot vede rămășițele frunzelor căzute. În vârf sunt frunzele lungi de câte 2—3 metri și late aproape de o jumătate de metru. Vântul spintecă lesne frunzele, așa că întreagă frunza pare un piepten cu dinți lungi.

Florile sunt roșii strălucitoare și îngrămădite într'un spic mare. Iar fructele sunt lungurețe, aproape de o palmă. Seamănă cu castraveții de pe la noi. Pe un singur spic se fac până la 160 de fructe — *banane*. Și cântăresc aproape 35 kilograme.

Când se culeg bananele, se taie întreg cotorul, cu toate fructele de pe el. În chipul acesta bananele se pot transporta mai ușor și se pot păstra mai bine. Prin tăierea cotorului, bananul nu se prăpădește, căci din tulpina subpământeană, pe care o are, crește un nou cotor, care în vreme de 3—4 luni ajunge așa de mare, că poate da iarăși un spic cu vre-o 150—160 de banane.

Bananele sunt foarte hrănitore, dulci și plăcute. Se mănâncă tăindu-le cu cuțitul la un capăt și desfăcând în fășii coaja scortoasă de pe deasupra, așa că rămâne numai miezul dulce și mirositor. Acest miez se topește în gură când îl mănânci.

Puterea hrănitore a bananului este ca și a grâului, cu aceea deosebire că pe când de pe un pogon de grâu abia se pot hrăni doi oameni, de pe un pogon plantat cu banani se pot hrăni și cincizeci de oameni într'un an.

Banane se aduc și pe la noi. În prăvăliile de pe la orașe se găsesc multe.

Când au început să aducă oamenii mai întâi banane în Europa, le așezau pe puntea vapoarelor, fiindcă în pivnițele vapoarelor putrezeau în câteva zile. Astăzi sunt vapoare anume construite pentru a se putea aduce cu ele banane.

Pentru a se putea aduce în Europa se culeg bananele încă până nu sunt coapte bine, se învaluie în pânză și hârtie tare și se așează în lăzi. Acestea lăzi se pot

pune și în pivnițele vapoarelor. Pivnițele se aerizează într'una și lăzile se controlează în fiecare zi pentru ca să se delature acelea cari au început să se strice.

Vapoare anume construite pentru adusul bananelor, umblă între insulele Canare și Anglia. Acum se încearcă aducerea bananelor din Jamaica, unde cresc din abundență.

Din frunzele de banan se pot scoate și fire de tors și țesut, iar mugurii se pot folosi în loc de legume.

La noi cresc bananii numai în florării. Se țin numai pentru podoabă. Fructe nu fac.

Vara se pot răsădi Bananii și prin grădini. Toamna, prin Octombrie înșă, trebuie scoși din grădină și păstrați în casă sau în florărie până primăvara.

Ioan Popu-Câmpeanu.

Pești, cari merg

Peștii trăiesc în apă și se mișcă înotând. Sunt înșă și pești, cari pot trăi și pot umbla și pe uscat. Acești pești se găsesc prin Africa, prin oceanul Indian și Pacific.

Acripioarele înotătoare le slujesc de brațe sau de picioare. Cu ajutorul lor ies din apă și își caută hrană prin pământul mocirlos sau prin pietrișul din apropierea apelor.

Le place să se tolănească pe pământul umed al pădurilor. Nu le place nici pământul uscat, nici iarba multă.

Se mișcă sărind. Fac sărituri mari în formă de arc. În aer pot trăi mai multă vreme.

Când sunt atacați de dușmani, sar în apă și se ascund, făcând un zgomot mare.

Acești pești se pot pescui foarte anevoie

Varul împiedecă stricarea cartofilor

Varul nestâns sbea apa. De aceea dacă punem printre cartofii așezați spre păstrare var nestâns, cartofii nu se strică. Varul se pune printre cartofi sau în corfe, sau în saci sau în coșuri de nuele.

Achim Mărginean. Am primit 180 Lei abonamentul pe 1928.

Petru Jivoin. Am primit 190 Lei din cari 180 Lei pentru abonamentul din 1928, iar 10 Lei pentru carticica „De pe Secaș”. Cu posta de azi am și trimis-o.

Petre Gherghelucă. Am primit 180 Lei din cari am trecut pe 1928 Lei 165, iar 15 Lei pe 1929.

Alexandru Pepelea. Cei 200 Lei de care ne întrebați i-am primit în 6 Iunie 1928. Din aceștia am trecut restanța pe 1926 Lei 62, iar 138 Lei pe 1927. Mai restăți deci pe 1927 Lei 42, iar pe 1928 Lei 180.

Ioan Moldovan. Banii ce ne scrieți că i-ați trimis în 9 Iulie, i-am primit. Vă rugăm înșă să ne scrieți, cu ce dată ați trimis banii pentru jumătatea primă a anului curent.

Mateiu Trif, Căpâlna. Am primit 100 Lei, din cari 40 Lei i-am scris pe 1928, iar 60 Lei pe 1929.

Victor Pop, cantor, Sântandrei. Am primit 90 Lei. Foia e plătită până la 31 Dec. 1928.

Gorea Ioan I. Petru. Vă rugăm a ne scrie, cu ce dată ați trimis cei 100 Lei de cari ne întrebați, pentru a face cercetări.

Rusu Teodor. Am primit suma de 180 Lei din cari am trecut pe 1928 Lei 165, iar pe 1929 Lei 15.

Teodor Frățilă, Panciu. Am primit 200 Lei pe 1929.

Dumitru Neda. Am primit 800 Lei pentru următorii abonați: Pavel Marcu, Lei 180 pe 1928, Păun Marcu June 167.50 Lei pe 1928, iar 22.50 pe 1929, Ioan Tolpeșiu 180 Lei pe 1928, Păun Marcu Lei 180 pe 1928, și Ioan Crișan Lei 65 pe 1928, iar 15 pe 1929.

Redactor: IULIU MAIOR.

„Calendarul dela Blaj“ apare încurând!

Nu vă cumpărați alt Calendar!

Primăria orașului de reședință Blaj

No. 2465/1927.

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștință publică, că cărciuma comunală din Blaj, jud. Târnava-Mică se va esarânda prin licitație publică ținută în cond. cu art. 62—33 din legea contabilității publice, pe termenul dela 1 Ianuarie 1929, până la 31 Decembrie 1929.

Licitația va avea loc în localul primăriei com. urbane Blaj în ziua de 22 Decembrie 1928, cu prețul de strigare 10.000 Lei.

Se primesc numai oferte închise și sigilate, prevăzute cu un vadiu de 10% a prețului de strigare, care trebuie depuse la mâinile președintelui de adjudicare, înainte de începerea licitației.

Supra oferte nu se primesc.

Condițiunile mai detaliata se pot vedea în biroul primăriei din Blaj.

Blaj, la 2 Noembrie 1928.

Primar:
DRAGOȘ

Secretar:
C. PASCU

Nr. 574/1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică în baza deciziei Nr. G. 863—1928 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantului Romulus Costea repr. prin avocatul Dr. Ioan Bianu pentru incasarea creanței de 15.000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 22 Noembrie 1928 orele 3 p. m. la fața locului în com. Petri-sat, la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume; Vaci, car, coșer, fân, pae și șură în valoare de 25000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 16 Octomvrie 1928.

(628) 1—1

NICULAE BACIU
portărel.

De închiriat

Două camere, bucatărie și spais, de închiriat. Informații se pot afla la cancelaria firmei

Iacob Mendl din Blaj

(615) 2—3

Căutăm vânzători de gazete în fiecare comună. Dumineca și în sărbători ei pot vinde „Unirea Poporului“ credincioșilor, când ies dela biserică. Osteneala le-o răsplătim bine, mai cu seamă dacă se angajează să vândă și cărți populare și calendare.

Toți cari se angajează trebuie să aibă o scrisoare de recomandare dela preotul satului. Altfel nu-i putem primi.

Incercați și nu vă va părea rău.

Cea mai bogată carte
de rugăciuni este

Mângăierea Creștinului

de IOAN GENȚ — 550 pag. format de buzunar

Cuprinde toate rugăciunile trebuincioase de dimineața, seara, la Mânecat, Inserat, la mărturisire, cuminecare, la sf. Liturgie și diverse; precum și cântările dela Inserat, Mânecat, Prohod și Cununie.

Costă 80 de Lei legată în pânză peste tot

Se poate avea la toate librăriile mai de seamă și la redacția revistei: „VESTITURUL“, Oradea, Parcul Ștefan cel Mare

Nr. 8

(566) 10 10

Aduc la cunoștință Onor. Public că în zilele acestea îmi deschid prăvălia mea proprie unde voi fi aranjat cu toate articolele de coloniale, delicatose și mărunțișuri.

Rog Onor. Public de binevoitorul sprijin.

(264) 2 4

Octavian Dragea

Casă de vânzare

Se vinde din mână liberă o casă de cărămidă, constatătoare din 2 prăvălii, 2 camere, odaie de baie, pivniță, grădină, fântână betonată și grajd.

Adresa:

Constantin Mucea

(613) 3 3

Câmpeni, jud. Turda.

ICOANE SFINTE

Reproduceri artistice de pe tablourile pictorilor clasici. — Diferite mărimi. — Dela 20—500 Lei. — Domnul Hristos. Precurata Vergură Maria

INMORMĂNTAREA DOMNULUI HRISTOS executată în 5 colori, mărimea 47/59 cm. Lei 80. — Să nu lipsească din casa nici unui creștin.

Se află de vânzare la

Librăria Seminarului, Blaj

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj

Către tineretul de prin sate

Feciori și feciorași!

Intrăm în iarnă și se apropie Crăciunul. Voi nu vă gândiți să faceți Irozi? A ieșit dela tipar o carte foarte bună pentru Crai, care se numește:

Cartea Crailor

sau cântece de Irozi, cari se cântă la Nașterea Domnului Hristos alcătuită din izvoade bătrâne

de A. LUPEANU-MELIN

directorul gazetei „Unirea Poporului“

Prețul cărții 10 Lei

Cu-poștă cu tot 12 Lei. Cine trimite la adresa:

Unirea Poporului, Blaj

cu mandat postal, suma de 12 Lei, capătă cartea acasă, cu posta plătită.

Pentru jocul Irozilor se cer 8 persoane

Dacă fiecare fecioraș vrea să aibă carticica sa, din care să poată învăța singur acasă, dăm toate 8 carticicele laolaltă cu suma de 64 Lei, trimise cu posta plătită.

Grăbiți cu comanda, să nu întârziati!

Preoți, Invățători, Țărani!

Cetiți cu toții carticica:

BĂNCI POPULARE ȘI COOPERATIVE SĂTEȘTI

de Ion Pop-Câmpeanu, profesor Blaj,

din care puteți ști, ce este banca populară, ce e cooperativa, ce foloase aduce sateților, cum se înflințează ș. a. m. d.

PREȚUL 6 LEI

Se poate comanda dela administrația Unirea Poporului.

Prăvălie nouă

Aduc la cunoștință Onor. Public că am deschis prăvălie vis-à-vis de Librăria Seminarială, cu tot

felul de coloniale și mărunțișuri cu prețurile cele mai reduse

Frații Tischler și Comp.

(620) 1—2